

Přehledný obsah věcí

sedmého polního kázání.

	Strana
Sedmé polní kázání. Ženní práce	291
G. Práce ve žních	293
Zvláštní pravidla pro práce ve žních, §. 322	293
Upotřebení pravého času k těmto	293
Nebezpečí uškození plodinám polním	293
Chyba pozdního setí	293
Škoda způsobená chybami při pracích ve žních	294
Větší užitek při dobrém sklizení	295
Velké ztráty při rozličném sklizení obvyklými způsoby	295
Ztráta záživnosti a mnohosti při seně a otavě	295
Ztráta při plodinách určených na zrna a semeno	295
Ztráty pro Čechy při pozdě začatých a nedbale provedených pracích ve žních	295
Ztráty při pozdě začatých, nedbale a neprospěšně provedených pracích ve žních v celém císařství	295
Větší výnos pro národní jmění jest k docílení hned a na který způsob	296

Obyčejné vady při pracích ve žních a tím bezprostředně vyplývající škody	296
Vady při sklizení musejí se z dvojího ohledu posuzovati, §. 323	296

	Strana
1. Co se týče doby,	296
2. kterak se má sklizení vykonávati	296
Dot. 1. Počátek prací ve žních buď pozdě neb časně, §. 324	296
Příliš pozdní začátek žní	296
a. Při jetelové směsce a lučním seně	296
b. Při řepce, řepici a jiných olejných rost- linách	296
c. Při obilí	296
d. Při luštinách	297
e. Při rostlinách pícních na semeno určených při pohance a rostlinách předných	297
f. Při chmeli	297
Škoda, jež vzniká z přestání sena a předných rostlin	297
a. Při jetelové směsce a lučním senu	297
b. Při rostlinách předných	297
c. Při přezralém chmeli	297
d. Při plodinách určených k vytěžení zrní	297
Škoda při přezralém žitu a ječmenu	297
K tomu vyobrazení obr. 117, 118	298
Příliš časně sklizení bramborů, řepy a ovoce	299
Škoda tím způsobená	299
Dot. 2. Kterak senoseč, žen a další ženní práce se vykonávají, §. 325	300
1. Chyby při sekání, §. 326	300
2. Chyby při požívání	300
Nástroje k sekání a požívání	300
Kosa travní, obr. 119	301
Hrabice, obr. 120	301
Kosa obilní s obloučkem, obr. 121	301
Kosa s rožníky, obr. 122	301
Kosa obilní bez obloučku a rožníků, obr. 123, a srp, obr. 124	301
Dot. a. Při sekání neb kosení bývají následující chyby, §. 327	301
K tomu obr. 125	302
Dot. b. I. Chyby při žetí srpem, §. 328	302
II. Chyby při sušení sena a otavy, §. 329	303
III. Při shrabování řad do pokladů neb hromad, §. 330	303
IV. Při obracení pokladů a řad, §. 331	304

V. Při vázání, snášení do mandelů, neb snášení na hromady, nakládání, svázení domů a pohrabování, §. 332	304
Vyobrazení roubíku, obr. 126	305
VI. Při skládání do stodoly, do přístodůlků a do stohů, §. 333	306
VII. Při česání a sušení chmele, §. 334	308
Příliš pozdní a příliš časně sbírání chmele	308
Chybný způsob při sbírání a sušení chmele	308
VIII. Při sklizení a svázení zemčat a řepy do sklepů a krecht, §. 335	309
Příliš časně sklizení a pozdní ukládání jich	309
Chybný způsob při sklizení zemčat a řepy a zacházení s nimi	309
IX. Chyby při česání ovoce, §. 336	311
Příliš časně česání	311
Spůsob česání ovoce	311
X. Vady ohledně na čeled, dohlídku na práci a vykonávání polní policie polními hlídači, §. 337	311
Zanedbání hospodářské čeledi	311
Neplecha paběrkování	312
Nedostatek polních přísežných hlídačů	312

Rady ohledně sklizení úrody

Užitek pozornosti aby pracující síly přiměřeně a v pravý čas se upotřebily §. 338	313
---	-----

Sdělení mých rad	313
----------------------------	-----

Rady ohledně ženních prací, §. 339	313
1. Dle času kdy se žněmi začítí	314
2. Dle způsobu jak se mají ženní práce konati	314
Důležitost pravého času začetí s ženními pracemi, §. 340	314
Posuzování pravého času žní, §. 341	314
Znamení pravého času k početí ženních prací a zvláštní ohledy, jež při tom pozorovati nutno	315
Pravý čas k početí sekání trávy na zelenou či čerstvou píci, §. 342	315

Pravý čas k sekání lucinky, červeného jetele, vičence, jetele nachového, směsky, na široko seté kukuřice, pohanky, kolence, uměle zasetych travin, lučního sena a otavy §. 343	316
Všeobecná pravidla, znamení a zkušenosti pro to	316
Lucinka čili vojtěška	317
Červený jetel	318
Vičenec (ligrus), jetel nachový, směska, kukuřice, pohanka, kolenec rolní a uměle pěstované traviny	319
Upotřebení lučního sena a otavy	319
Znamení pravé doby k početí prací ženních s plodinami k těžení zrní ustanovených, jakéž jsou: plodiny olejné, obilí a luštiny, §. 344	319
Znamení pravé doby k početí sekání nebo žatby jednotlivých druhů rostlin §. 345	320
Řepka a řepice	320
Obilí	320
Luštiny	321
Co ještě zvláště pozorovati sluší, jak u plodin olejných taktéž u obilí a luštěnin	321
Rostliny předné, §. 346	322
Chmel, §. 347	322
Okopávání bramborů, řepy a zelí, §. 348	322
Ovoce, §. 349	323

Spůsoby, kterak ženní práce se konati mají §. 350	323
Práce úkolní	323
I. Sekání a žatba plodin, §. 351	324
Obr. 127, 128	325
Obr. 129, 130	326
II. Dělení sena a otavy §. 352	327
Spůsoby dělení píce	
1. zelené,	327
2. hnědé,	327
3. kyselé,	327
Dot. 1. Dělení zeleného sena nebo zelené otavy §. 353	327
Ochrana proti rose a dešti a proti ztrátě lupení a květu	327
Spůsob dělení suché píce	328

a v řadách	
b. na kozlíkách a boudách	
Obr. 131, 132, 133.	329
Dot. 2. Dělení hnědé píce §. 354	330
Dot. 3. Dělení píce kyselé §. 355	331
Píce kyselá	331
Připravování kyselé píce z čerstvých rostlin a rostlinných částí	332
Obr. 134, 135, 136, 137	334—335
III. Shrabování řad do pokladů neb hromádek, §. 356	337
IV. Obracení pokladů a řadů, §. 357	338
V. Vázání, mandelování, snášení do kup, nakládání, svázení domů, pohrabování (§. 232, strana 304), vázání, §. 358	338
Vázání	339
Obr. 138	340
Vázání polozralých plodin hned po seči	340
Mandelování	341
Obr. 139, 140, 141	342
Mandelování malých snopů	342
Stavení těchto snopů do kuklí s kloboukem	343
Obrazce k tomu 142, 143, 144, 145, 146	343—344
Přitlačení snopů k zemi	344
K tomu obr. 147	344
Postavení kuklí bez klobouků; k tomu obrazce 148, 149, 150, 151	345
Stavění druhů kratšího obilí, prosa, semenných travin, s kloboukem nebo bez klobouků; k tomu obr. 152 a 153	346—347
Stavění snopů řepky a jiných olejných plodin, k tomu obr. 154	347
Snášení řad do kup	348
Obr. 155	348
Nakládání a svázení domů	349
Obr. 156	349
Pohrabování	350
Obr. 157, 158	351
VI. Skládání, rovnání do přístodůlků a na stohy §. 359	351
Obr. 159, 160	353
VII. Česání, sušení a žokování chmele, §. 360	354
Začátek česání	354
Práce při sklizení v čem záleží	354
Obr. 161	354

	Strana
Česání chmele	355
Obr. 162	356
Spůsoby sušení chmele	358
ve zvláštních sušárnách	358
Můj způsob sušení chmele	359
Obr. 163, 164, 165, 166	360—361
Vydání při sušení	362
Žokování chmele	362
Obr. 167. Vyobrazení podstavce	363
Spůsob při žokování	363
Sušení chmelin čili révy chmelové	363
Uschování chmelových tyčí	364
Lepší jest způsob v jehlancích než na ležato	364
Obr. 168, 169	364—365
Přiorání a hnojení chmele na zimu	365
VIII. Sklizení, svázení do sklepů, do krecht nebo uschování bramborů, řepy a zelí §. 361	365
Naznačení počátku a pořádku sklizení na je- dnotlivých polích	365
Vady a prospěchy při tomto naznačení	366
Sklizení zemčat	366
Sbírání zemčat	367
Vykopávání a vyorávání jich	368
Obr. 170, 171	367—368
Odvážení bramborů s pole	368
Vláčení brambořišť	369
Přiorání brambořišť	369
Nejpříhodnější k tomu pluh s podryváky, obr. 29 str. 42	369
Všeobecné rozšiřování tohoto pluhu s udáním dílen, kde jej nejlépe dělají	370
Spůsoby mzdy za vybírání bramborů	370
Sklizení řepy	371
Vybírání řepy pouze ruční prací	371
Nadzdvihování řepy ručním náčiním	371
Popis a vyobrazení těchto ručních strojů: vi- dlíce, obr. 172, rýč, obr. 173, obyčejná mo- tyka, obr. 174	371
Zacházení s těmito ručními stroji	372
Vyorávání řepy	372
Nejlepší nástroj k tomu	372
Vybírání čili sbírání řepy	372
Čištění řepy	372
Čištění řepy bez koruny	373

Vyobrazení k tomu, obr. 175, 176	373
Připravování a čištění řepy s korunkami nato- vými	373
Vyobrazení k tomu, obr. 177	374
Přijímání očištěné a připravené řepy na poli a odvážení jí domů	374
Určení váhy řepy	374
Náčiní k měření, obr. 178	374
O pracích úkolních při sklizení řepy	375
Spůsoby úkolní mzdy	375
Ukládání do sklepů a do krecht bramborů a řepy	375
Uschování v sklépích, klenbách a jamách	376
Uschování v krechtách	376
Rozličné spůsoby krecht	376
Mě zakládání bramborových krecht na panství Libějickém	376
Vyobrazení k tomu, obr. 179,	377
Nejlepší a nejjistější krechta a její zařízení	378
Vypodobnění takovéto krechty, obr. 180	378
Jiný způsob takové krechty, v obr. 181 vypo- dobněný	379
Vyvádění páry z krecht	379
Dohlžení v uzavřené krechty; provětrání jich	379
Postavení krecht vedle sebe, a čeho při tom šetřiti jest	379
Vyobrazení k tomu, obr. 182	380
IX. Rady při česání ovoce §. 362	380
Známky stupně zralosti při rozličných druzích ovoce	380
Doporučení starostlivého česání ovoce	380
X. Rady ohledně čeládky, dohlídky na práci a vykonávání polní policie polními hlídači §. 363	380
Nejlepší účinek na čeládku	381
Potřeba přísného zakročení dle čeledního řádu	381
Důležitost dobré dohlídky při práci	381
Dohlžení na práci	381
Polní policie — ustanovení přísežných hli- dačů polních	382
Starání se o dělní práci	382
Odstranění sbírání jakožto prostředek k zušlech- tění mravů pracujících třídy	383
Nejschopnější mužové k dostavení za polní hli- dače	383

Dodatek k sedmému polnímu kázání

Strana

Dodatek k sedmému polnímu kázání	385
List k rolníkům Českým	387
Mé působení k rozšíření lepšího hospodaření ve spojení s přiměřeným střídáním plodin, k zavedení vzorných hospodářství a pořádání hospodářství malých statkářů, napotom k rozšíření přiměřených secích strojů, orniho a vzdělávacího nářadí	387
Historické líčení mého usilování v tom směru v posledním čase	387
Uznání vzorných hospodářství Jeho Excellenci panem místopředsedou c. k. náměstnictví baronem Kellersperkem	387
Vyzvání k malým statkářům v Čechách stran zařízení vzorných hospodářství	388
Mé vyzvání v tom ohledu od 11. září 1862: Pánům českým hospodářům (Poznámka)	388
Můj návrh k sněmu o zařízení vzorných hospodářství od 16. listopadu 1862 a jeho zřetel	390
Jeho doslovné znění: Návrh k urychlení pokroku v rolnictví mezi malostatkáři v Čechách a ku konečnému uskutečnění jeho. Zadan vys. c. k. náměstnictvím k schvalení vysokému sněmu království Českého od Františka Horského (Poznámka)	390
Předmluva k návrhu	390
Přípis k vysokému c. k. náměstnictví s návrhem a jeho vyřízení (Poznámka)	392
Další kroky k zařízení vzorných hospodářství v Čechách	392
Můj druhý přímý návrh k vysokému zemskému sněmu od 6. března 1863 a jeho další odůvodnění	400
Doslovné znění tohoto návrhu: Vysokému zemskému sněmu, Příloha I. Krátké odůvodnění návrhu ku zřizování vzorných hospodářství (Poznám.)	401
Příloha II. Návrh k zřizování vzorných hospodářství (Poznámka)	403
Nutnost mého návrhu	403
Potřeba stále větší výroby v hospodářství	404
Užitek vzorných hospodářství k probuzení pokroku	405

	Strana
Blahodárné následky z půjčování orního a vzdělávacího nářadí	405
Seznam statkářů, kteří si lepšího nářadí zaopatřili (Poznámka)	405
Pokrok v pořádání malých hospodářství dle pravidel střídání plodin	406
Seznam nově pořádaných statků	408
Nově zřízená vzorná hospodářství	409
Počet jejich	409
Zrušené vzorné hospodářství a nový vzorný hospodář	409
Počet spořádaných vzorných hospodářství a jejich vyměra	409
Uznání vzorných hospodářství a hospodářských prací od Jeho Excell. Arnošta svobodního pána z Kellersperku zemského správce v království českém, od Jeho Excell. c. k. P. M. L. městského a pevnostního velitele v Praze, pana Andora Melczera z Kellmesů, pak přednosty pražského kraje c. k. místodržitelského rady pana Edvarda hraběte Taaffe	410
Zásilka polního nářadí do Štýrska a Uher	410
Spořádání statku v Uhrách	410
Polní kázání v Kolíně a Příbrami	411
Jiná mne došlá pozvání k polním kázáním	411
Druhá výstava strojů a dobytka v Nelahověsi	411
Odměňování nepřípuštěných nebo ne patrně stelných dvouletých jalovic	411

Výsledky a uznání mých snah ku prospěchu malých statkářů od vlády, českého zemského výboru a zemského sněmu království českého	412
Dopis zemského výboru (poznámka)	413
Jednání zemského sněmu v záležitostech zeměvzdělání	414
Uznání vzorných hospodářství a pořádání komitétem znalců pro porady o hospodářských školách	414
Velká důležitost a nevšimavost polního hospodářství	414

	Strana
Jak velkolepý jest možný větší výtěžek v Čechách a v celé říši rakouské	415
Přibývání národního jmění větším výtěžkem	415
Radění ke své pomoci	415
Volba mužů k zřizování vzorných hospodářství a k pořádání malých statků	416
Obce a okresní zastupitelstva se ujmou vzorných hospodářství a kterak by mělo to se státi	416
Přebytky hospodářských záložen k zakládání vzorných hospodářství	416
Pozvání přátel vzorných hospodářství a střídání plodin pak hospodářských spolků k schůzi do Prahy na 26. 27. a 28. července t. r.	416
Další provedení vzorných hospodářství hospodář- skými spolky	417
Můj účel jest dosažen	417
Obsah příštího oddělení mých „Polních kázání“ „Práce v zimě“	417

